

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 21.01.1998
KOM(1998) 18 lopull.

98/ 0023 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUKSEKSI (EY)

Bosnialle ja Hertsegovinalle, Kroatialle, Jugoslavian liittotasavallalle ja entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle annettavasta avusta 25 päivänä heinäkuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) 1628/96 muuttamisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Daytonin/Pariisin rauhansopimusten tultua allekirjoitetuksi komissio sitoutui läheisessä yhteistyössä muiden suurten avunantajien kanssa toteuttamaan laajaa jälleenrakennusta Bosniassa ja Hertsegovinassa.

Ajanjaksolle 1996-1999 tähän tarkoitukseen varattiin miljardi ecua, joka on osa 5,1 miljardin Yhdysvaltain dollarin suuruisia jälleenrakennusohjelmaa.

Vuoden 1996 ensimmäisenä puolivuotiskautena avustus muodostui pääasiassa elintarvikkeiden ja tavaroiden toimittamisesta, jolla vastattiin perustarpeisiin elämän palauttamiseksi normaaliksi. Tämän jälkeen toteutettiin enemmän keskipitkän ja pitkän ajan hankkeita infrastruktuureille, kuten asuinrakennuksille, vesihuollolle, energian tuotannolle ja liikenneyhteyksille, aiheutuneiden vahinkojen korjaamiseksi.

Bosnialle ja Hertsegovinalle annettava apu perustuu kahteen säädökseen, nimittäin Phare-ohjelmaa koskevaan asetukseen ja neuvoston asetukseen (EY) 1628/96, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) 2240/97.

Jälkimmäinen asetus on ollut voimassa noin 1,5 vuotta ja kokemus on osoittanut, että tietyt säännökset tai niiden puuttuminen ovat yhteisön avustuksen joustavan, tehokkaan ja nopean toimittamisen tiellä, mikä vain mutkistaa muutenkin vaikeaa ja monimutkaista poliittista ympäristöä, jossa avustustoimet on saatava toteutetuiksi.

Monilta tahoilta on esitetty arvostelua avustustoiminnan hitaudesta. Viivytyksiin on monia syitä, ja monet niistä ovat täysin komission hallinnan ulkopuolella:

- Bosnian ja Hertsegovinan keskushallinnossa ilmenneet poliittiset ristiriidat ovat usein viivästyttäneet merkittävästi päätöksiä siitä, mitkä hankkeet olisi toteutettava ensisijaisesti,
- poliittiset edellytykset, joita sovelletaan osana Daytonin/Pariisin sopimusten jälleenrakennusavun toimitusta koskevia määräyksiä, ovat tietyissä tapauksissa täysin oikein johtanut jälleenrakennushankkeiden keskeytykseen,
- hankemenojen valvomiseksi mahdollisimman tehokkaasti ja täydellisen avoimuuden säilyttämiseksi suurin osa hankkeiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta on toteutettu keskitetysti,
- jälleenrakennustoiminnan perustana olevassa säännöstössä on pitkät valmistautumisaajat, jotka koskevat tarjousten valmistelua, julkaisemista ja arviointia.

Jotta voitaisiin poistaa joitakin avustustoimintaa - ja siten myös pakolaisten palaamista - hidastavia tekijöitä, komissio on todennut, että vaaditaan seuraavia korjaavia toimintoja:

- sen sijaan, että keskushallinnon laitokset ovat koko ajan mukana ohjelmien ja hankkeiden valintaa koskevassa päätöksenteossa, komissio ehdottaa suoria yhteydenottoja alue- ja paikallisviranomaisten kanssa, mikä lisäisi yhteisön avustamispyrkimysten joustavuutta.

- näin yhteisö voisi myös läheisessä neuvonpidossa Bosnian ja Hertsegovinan korkean edustajan kanssa avustavaa rauhanprosessia tukevia kaupunkeja.
- edeltäneen 1,5 vuoden kokemus on osoittanut, että tehokkuuden vuoksi useimmat infrastruktuurihankkeet olisi valmisteltava, toteutettava ja valvottava Sarajevosta käsin. Sen vuoksi on päätetty vahvistaa komission läsnäoloa Sarajevossa ja hajauttaa joitakin jälleenrakennusavun toimintoja. Tätä uutta rakennetta pannaan parhaillaan täytäntöön.
- komissio ehdottaa neuvoston asetuksen (EY) 1628/96, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) 2240/97, muuttamista, joka on viimeinen osa yhteisön avustustoiminnan tehokkuuden lisäämistä.

Voimassa olevan asetuksen muuttaminen ei sinänsä tee yhteisön avustuksen toimittamista Bosnialle ja Hertsegovinalle nopeammaksi ja tehokkaammaksi, mutta yhdessä muiden toimenpiteiden kanssa se mahdollistaa komission tarkoituksenmukaisemman toiminnan alueilla, joista se on vastuussa Bosnian ja Hertsegovinan krikoistilanteessa.

Neuvoston asetus (EY) 1628/96 on muutettu 10. marraskuuta 1997 neuvoston asetuksella (EY) 2240/97. Muutos perustui neuvoston asetuksen (EY) 1628/96 11 artiklaan, jossa sallitaan asetuksen liitteen muutos määränemistöpäätöksin. Komissio oli ehdottanut sittemmin hyväksyttyä muutosta tarjouspyyntömenettelyjen tehostamiseksi. Kyseisen 11 artiklan mukaisesti tehty muutos rajoittuu ainoastaan asetuksen liitteen muuttamiseen.

Hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttamiseksi on yksilöity toimenpiteitä, jotka edellyttävät asetuksen (EY) 1628/96 muuttamista.

Erityisesti

- on osoittautunut, että 200 000 ecun yläraja suoralla sopimusmenettelyllä tehtäville palveluhankintasopimuksille ei ole riittävä teknistä apua koskevien sopimusten kohdalla. Infrastruktuurihankkeiden valmistelutyö, yksityiskohtaisten arvioiden tekeminen ja tekniset ehdotukset, jotka perustuvat vahingoittuneiden siltojen tai merkittävien rakennusten arviointiin, tulevat säännöllisesti kalliimmiksi kuin 200 000 ecua, ja siksi ehdotetaan 400 000 ecun kynnyksarvoa;
- pienehköt jälleenrakennushankkeet, joissa käytetään melkein yksinomaan paikallisia komponentteja, eivät yleensä kiinnosta kansainvälisiä toimijoita, elleivät ne ole jo sijoittautuneet paikkakunnalle. Näin ollen menettelytavat, joilla pyritään tekemään sopimus 'paikallisen urakoitsijan' kanssa, vaikuttavat perustelluilta, kun myös alueelle jo sijoittautuneet kansainväliset yhtiöt voivat saada sopimuksen;
- sellaisten tapausten varalta, että vallitsevat olosuhteet estävät edellä mainitut menettelyt tai että kyseiset menettelyt eivät ole johtaneet toivottuun tulokseen, ehdotetaan, että poikkeustapauksissa nämä sopimukset voidaan tehdä suoralla sopimusmenettelyllä jostakin unionin jäsenvaltiosta olevan urakoitsijan kanssa. Tällä tavoin komissio voi nopeasti löytää toisen urakoitsijan, jos alkuperäinen menettely ei ole johtanut toivottuun tulokseen, tai se voi herättää kansainvälisen yhtiön kiinnostuksen, jos paikalliset toimijat ovat jakaneet 'paikalliset markkinat';

- varainhoitoasetuksen 116 artiklassa sallitaan sopimusten tekeminen rajoitettua tarjouspyyntömenettelyä käyttäen erityistapauksissa. Kokemus on osoittanut, että 116 artiklaa voitaisiin soveltaa suureen osaan jälleenrakennushankkeita, mutta säännöllisesti rajoitettua tarjouspyyntömenettelyä olisi sovellettava pakolaisten paluun helpottamiseksi toteuttaviin hankkeisiin 10 miljoonan ecun ylärajaan asti, jotta viivytykset saataisiin mahdollisimman vähäisiksi näissä tärkeissä tapauksissa;

- velvollisuus konsultoida 12 artiklan mukaista hallintokomiteaa merkitsee täytäntöönpanoprosessissa melko huomattavia viivytyksiä, jotka johtuvat komission valmistelevista työstä (mukaan lukien käännökset, jne.), kiinteät kokouspäivämäärät ja jne. Täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ehdotetaan siten kynnysarvon nostamista kahdesta viiteen miljoonaan ecuun;

- se, että yhteisön avulle on olemassa kaksi komiteaa (Phare- ja jälleenrakennuskomiteat), tekee yhteisön toimien toteuttamisen vaikeammaksi. Mutta hallintokomitean menettelytavat ovat myös vaikeita, ja toiminnan tehostamiseksi jälleenrakennuskomitealle ehdotetaan Phare-komitean toimintamallia;

- tuen nopean täytäntöönpanon esteenä on myös varainhoitoasetuksessa eritelty velvollisuus tehdä rahoitussopimuksia edunsaajamaan kanssa, mikä tapahtuu tavallisesti vastaanottajavaltion hallitustasolla. Asiaan kuuluu, että korkean tason edustajan toimistoa konsultoidaan aina. Ottaen huomioon alueella vallitsevat olosuhteet, komissio käyttää varainhoitoasetuksen 106 artiklan 1 kohdassa olevaa mahdollisuutta tehdä rahoitussopimus alueellisten julkisten elinten (kunnat tai muut vastaanottajajärjestön laitokset) kanssa ja antaa avustusta kuntien tai alueellisten elinten ohjelmiin ja yhteistyöjärjestelyihin neuvoteltuaan keskushallituksen kanssa.

Näin ollen ehdotetaan, että

- enintään 400 000 ecun määräiset teknistä apua koskevat palveluhankintasopimukset tehdään suoraa sopimusmenettelyä käyttäen, erityisesti kun kyseessä on yhteisön avun valmistelu, valvonta tai arviointi;

- enintään kolmen miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset voidaan tehdä menettelyillä, jotka on rajattu koskemaan yhtä edunsaajamaista. Kun paikallisten markkinoiden erityisluonteen takia kysistä menettelyä ei voida käyttää tai kun menettely ei johda sopimuksen tekoon, enintään kolmen miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset voidaan poikkeustapauksissa tehdä suoralla sopimusmenettelyllä unionin jäsenvaltioista, tai poikkeuksellisesti, Phare-ohjelman edunsaajamaista olevien luonnollisten tai oikeushenkilöiden kanssa;

- pakolaisten paluun helpottamista koskevien hankkeiden osalta yli kolmen miljoonan ecun ja enintään 10 miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset tehdään käyttäen avointa tarjouskilpailua tai rajoitettua tarjouspyyntömenettelyä;

- kynnysarvo hallintokomitean konsultointia varten (12 artiklan mukainen komitea) pitäisi nostaa kahdesta viiteen miljoonaan ecuun tehokkuuden lisäämiseksi. Kun toimenpide ei ylitä viittä miljoonaa ecua, asiasta ilmoitetaan 12 artiklan mukaiselle komitealle;

- joustavuuden lisäämiseksi komission olisi voitava päättää avustuksen antamisesta kuntien tai alucellisten elinten ohjelmiin ja yhteistyöjärjestelyihin neuvoteltuaan asiasta keskushallinnon kanssa,

- asetuksen (EY) 1628/96 12 artiklan 3 kohta, joka koskee 12 artiklan mukaisen komitean lausunnon antamisen jälkeistä menettelyä, pitäisi muuttaa menettelyjen tehostamiseksi niin, että ne ovat samat kuin Pharc-asetuksessa sovellettava menettely;

Komissiolla on jo (13 artiklan nojalla) neljännesvuosittainen raportointivelvollisuus muille instituutioille (neuvosto ja parlamentti). Joustavuuden lisääntyminen vaatii kuitenkin suurempaa avoimuutta ja kattavampien ja yksityiskohtaisempien tietojen antamista yhteisön tuen täytäntöönpanosta alueella. Tämän varmistamiseksi komissio lisää hankkeiden ja ohjelmien valvontaa ja tilintarkastusta sekä tekee tästä sopimuksen ulkopuolisten erityisasiantuntijoiden kanssa.

Tällä toimenpiteellä ei ole välitöntä vaikutusta pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

Neuvostoa pyydetään

- hyväksymään ehdotettu aset.

NEUVOSTON ASETUS (EY)

annettu

Bosnialle ja Hertsegovinalle, Kroatialle, Jugoslavian liittotasavallalle ja entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle annettavasta avusta 25 päivänä heinäkuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) 1628/96 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

sekä katsoo, että

neuvoston asetus (EY) 1628/96¹, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) 2240/97², koskee taloudellista kehittämistä, kansalaisyhteiskunnan palauttamista ja entisen Jugoslavian tasavaltojen välistä yhteistyötä sekä infrastruktuurien korjausta ja uudistamista samalla, kun edistetään poliittisia ja taloudellisia,

tämän asetuksen käsittämien maiden poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi komissiota on pyydetty ehdottamaan merkittäviä toimenpiteitä menettelytapojen yksinkertaistamiseksi ja asetuksen (EY) 1628/96 mukaisten hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttamiseksi, jotta Euroopan yhteisön avustus saadaan toimitetuksi tehokkaammin tälle alueelle,

asetuksen (EY) 1628/96 11 artiklassa säädetään menojen täytäntöönpanosta Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen mukaisesti,

asetuksen (EY) 1628/96 9 artiklassa säädetään, että enintään 200 000 ecun palveluhankintasopimukset voidaan tehdä suoralla sopimusmenettelyllä, ja alueella vallitsevien olosuhteiden katsotaan antavan perusteet sille, että enintään 400 000 ecun teknistä avustusta ja etenkin teknistä tukea ja hankkeiden valvontaa koskevat sopimukset voidaan tehdä suoralla sopimusmenettelyllä,

varainhoitoasetuksen 116 artiklan mukaan rakennusurakka- ja hankintasopimukset voidaan tehdä maantieteellisesti tai muuten rajoitetulla tarjouskilpailulla tietyissä poikkeustilanteissa ja tietyin ehdoin; asetuksen käsittämissä maissa vallitsevan poikkeuksellisen vaikean tilanteen valossa rajoitetun tarjouskilpailun käytön ehdot täyttyvät,

¹ EYVL L 204, 14.8.1996, s. 1

² EYVL L 307, 12.11.1997, s. 1

monet infrastruktuurihankkeet ovat luonteeltaan hyvin paikallisia, mikä oikeuttaa käyttämään nopeuden ja tehokkuuden varmistamiseksi yhteen edunsaajamaahan rajattuja sopimuksetekomenettelyjä,

jos paikallisten markkinoiden erityisluonteen takia kyseistä menettelyä ei voida käyttää tai jos se ei johda sopimuksen tekoon, suoran sopimusmenettelyn käyttöä kansainvälisten urakoitsijoiden kanssa voidaan perustella,

pakolaisten paluuta helpottaviin hankkeisiin pitäisi voida käyttää rajoitettua tarjouskilpailumenettelyä viivästysten minimoimiseksi,

asetuksen (EY) 1628/96 10 artiklassa säädetään, että yli kahden miljoonan ecun rahoituspäätöksiin tarvitaan 12 artiklassa tarkoitetun komitean hyväksyminen,

tämä määrä olisi nostettava viiteen miljoonaan ecuun menettelyn nopeuttamiseksi,

asetuksen (EY) 1628/96 12 artiklan 3 kohdassa säädetään erityisistä säännöistä, jotka koskevat päätöksentekomenettelyä komitean kanssa,

tähän komiteaan sovellettavia menettelyjä pitäisi muuttaa menettelyjen tehostamiseksi, ja

komission pitäisi voida antaa avustusta kuntien tai alueellisten elinten ohjelmiin ja yhteistyöjärjestelyihin neuvoteltuaan asiasta keskushallinnon kanssa, jotta yhteisön apu voitaisiin toteuttaa joustavammin,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) 1628/96 seuraavasti:

a) Lisätään 9 artiklaan kohdat seuraavasti:

Teknisen avun palveluhankintasopimukset, jotka koskevat enintään 400 000 ecun toimintoja voidaan tehdä suoralla sopimusmenettelyllä erityisesti kun kyseessä on yhteisön avun valmistelu, valvonta tai arviointi.

Enintään kolmen miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset voidaan tehdä menettelyillä, jotka on rajattu koskemaan yhtä tämän asetuksen mukaisista edunsaajamaista. Kun paikallisten markkinoiden erityisluonteen takia kyseistä menettelyä ei voida käyttää tai kun menettely ei johda sopimuksen tekoon, enintään kolmen miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset voidaan poikkeustapauksissa tehdä suoralla sopimusmenettelyllä unionin jäsenvaltioista, tai poikkeuksellisesti, Phare-ohjelman edunsaajamaista olevien luonnollisten tai oikeushenkilöiden kanssa tässä artiklassa säädetyin ehdoin.

Pakolaisten paluun helpottamista koskevat yli kolmen miljoonan ecun ja enintään 10 miljoonan ecun rakennusurakka- ja hankintasopimukset on tehtävä käyttäen avointa tarjouskilpailua tai rajoitettua tarjouspyyntömenettelyä. Näihin sovelletaan 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä menettelytapoja ja kynnysarvoja.

b) Korvataan 10 artiklan 1 kohta seuraavasti:

Yli viiden miljoonan ecun rahoituspäätökset on tehtävä 12 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Jäljempänä 12 artiklassa tarkoitettulle komitealle on ilmoitettava toimista, joita rahoitetaan alle viidellä miljoonalla eculla.

c) Lisätään 10 artiklaan 3 kohta seuraavasti:

Komissio voi päättää avustuksen antamisesta 4 artiklassa tarkoitettuihin kuntien tai alueellisten elinten ohjelmiin ja yhteistyöjärjestelyihin neuvoteltuaan asiasta keskushallinnon kanssa. Tähän sovelletaan 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä menettelytapoja ja kynnysarvoja.

d) Korvataan 12 artiklan 3 kohta seuraavasti:

Komissio tekee päätöksiä, joita sovelletaan välittömästi. Jos nämä päätökset eivät kuitenkaan ole komitean lausunnon mukaisia, komissio ilmoittaa niistä neuvostolle. Tällaisessa tapauksessa komissio lykkää päättämiensä toimenpiteiden soveltamista kuudella viikolla.

Neuvosto voi määräenemmistöllä voi päättää asiassa toisin ensimmäisessä alakohdassa säädetyssä määräajassa.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 1999 saakka.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

ISSN 1024-4492

KOM(98) 18 lopullinen

ASIAKIRJAT

FI

11 01

Luettelonumero : CB-CO-98-043-FI-C

ISBN 92-78-30429-8

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

L-2985 Luxemburg